

1. a.ste kipe en krem zin ze.inze ba.ŋ | woreze ba.ŋ |
2. me.in vrmt iste blume g5.n gite
3. te.geswo.erdeX spmeze ale.naX mo.r mmesines
4. spo.jan izen zwor warak
5. opdasXip kre.gæze versXimelt bro.ut
6. de tumarman heten splmter mzæn vijer
7. desXiper likte zænipe a.f
8. mdiëbrik isniks tæzi.n
9. kumfje.i hir ke.int
10. kastøle.in ge.vons firr glo.zøbir - glosis | en komeXi = 2 dl. - en pot bir - en m.tji van sterke drank |
11. bræjens twe. kilo. mærelø | kri.ke zijn kleine zwarte kersen, verkleinwoord niet gebruikt |
12. zø hebe mter væ.ive driliter of kanwæ.in upXedruike
13. hæ.i dræ.igdemæ mrtænknæpel ook hæ.i kwam upmæ af
14. rkhæpækni gæzi.n
15. vastæn.vent wort niføl m.e.r gevirt
16. ik bm ble.i datik mihæli nime.gægo.n bm
17. rkhædet ni Xæd5.n vrmt
18. wi. hædet Xæd5.n - didor ankumt
19. spm - spmæwebe - ra.væsbol en ra.gæsbol
20. pæt - en mats - ba.ŋ - bæno.uwt - — - wa.i - padastul - hæX - kiker - ka'pel of vlmder (ka'pel is ouder) | den hof ouderwets voor tuin |
21. di vent mæ.ktø de he.lø wæ.rælt anet fæXtø
22. rksaljø kro.lø ge.vø (kro.lfis zijn kleine kralen)
23. ægelant löt føl o.uwæXe.pe ofbre.kø
24. zø hebenamis ænke.ar Xøbe.ætø
25. ge.fme twe.æ brejæste.æn - brejer - de breststø
26. dastanbe.lt stotø nime.r
27. di.man of ke.røl hæden le.vø azænprms | azæn gro.ætæn he.ør |
28. dændy.vøl isnit mden he.mæl gæble.vø | ly.sis = lucifers |
29. desXo.ække.indere ze.in metæme.stør nor de ze.j gewist
30. ikantøX ni kumæ e.rklø.r bm
31. de bistø of ku.jø di drmjke grø.X le.inme.l (kuj is enkelv.)
32. hæ.i kani Xø.n warøkø want hæ.i het mdøkø.æl
33. du. izenste.æl andem be.æzøm
34. ne.mitø ke.gæls wort er ni meær.gæspalt
35. he.la. rkhæjæ altwe.æ.j ke.r gurupø
36. di pe.r isnoXro.uw - dærzitnoX ænwitø pitm
37. zæze.in wæX nørøtlä.nt (lä.nt = bouwland. de wa.i = weiland)
38. zehætøm e.ørs van zæn gelt ofXøholøpe ook zæn gelt heløpe upmæ.kø
39. hæ.i zælet no.øt fe.r bræje
40. zø iste helefan hæ.r melekwe.it
41. deman mætsænvrø.u besXæ.rømæ en besXærømæ
42. mdesXeldezwæmæ isXøvø.rlæk
43. hæ.i het føl prø.tjis omda.ti stæ.rækis
44. wæ.i motø de helef der van hæbe en jali. de a.nderø helef
45. heleptabet is øpbø.rø
46. ønzø metsølo.r isovet aspek of azænva.røkø of asmødø
47. zø sprmj wi et wæ.itstø kan | en wædensXap |
48. dem bo.umkwe.kar zal dembo.um grifølø
49. du e.rzæt rø.mis dIX (rø.m is ruiten met omlijsing) - du e.rzæt fenstør is dIX (vensters = læ.ykø = blinden buiten)
50. øt begintø læ.yjø vørde karøk
51. bætspæ.i - kikerdril - væspræ.jø - ætspræ.jø - væbra.jø - ætbra.jø - bære.jø - mæse strø.jø en stry.r.jø - bro.ut smæ.rø | ænsne.j bro.ut - twe.æ.j sne.jø is een boterham |
52. di vrø.u hetørhø.r lötø knipø
53. zæn vø.dør hetam zæsjø.rljæ nørsXø.ul lötægø.n | gæsty.rt |
54. ikhetam afXøro.jø um zø.lø.t læjæzet wø.tør tø lo.upø
55. vø.lø værzø zijø hir ni føl | m de.zæstre.k |
56. e.rdø en ste.nø potø ze.in ni føl wert en we.rt
57. dæXitø støt bæ.i dæno.uvø | øtfyr = het open vuur - bæ.i den he.rt = het grote woonvertrek in oude boerderijen |
58. ime.rt istnoX tø kø.ut umtø kø.tse (kinderspel met gummibal)
59. di ke.ørs di gif Xut liX - nit en istnit en ni
60. hæ.i trukøt pe.r.t øn zæn stært en stært (pe.r.t = paarden - perstal = paardestal)
61. vrugør kwø.møjali. hir idørjø.r nørde ka.rømæs
62. dændo.æmæni zæ.it dat ønzeli.vøn he.ør vølmakt is | de pø.tør |
63. jøzaX mæwel mør jøzæ.i niks te.gømæ
64. de zwøløwø zalø gø.uw tæraXkumæ
65. gø.jø vandø.X ni kørte
66. e.ætæzø grø.X kæ.s (vroeger) of kør.s (tegenwoordig)
67. sæn mo.øtør is køpot - hæ.i læ.it øndø kânt
68. øtizen hæ.ætæn dæXøwist en tizen mo.ujen 5.vønt
69. dat juXi dalopt øphlø.utø vutø
70. dør zitæn bar.st mdi kan
71. ikwø.u datøpøstjøbo.øj øm bri.f brøX
72. mæn hæ.rt dumæze.ør
73. ikan miXm e.igøwæ.izø mimæ umgø.n
74. na. sXøftø.it spanø wøtpø.r.t var de næ.jø ka.r
75. ikhæpøm bi.tji kø.ørts fan fandø ma.rægø al
76. de zø.n van de kø.ænj izok soldøt Xøwist | dejuj van ieder ander |
77. witjø gm wø.gømø.kør te wø.unø - øm bo.uX
78. de rø.uzø hæbe læjø dø.ørns
79. ikXølo.ftør niks fan ook gmwø.ur.tfan
80. øt kæ.int was dø.ut vardat Xødupt was | de de.rns en de de.ræs heten de dochters uit een gezin |
81. zæno.ugø en zæno.urø lo.upø
82. dør næ.isi ook døXtørti is mæden mantjø nort bos Xægø.n um brø.mø tø plækø
83. dærizæn spørt fandø læ.ør
84. hæ.i zætø zæn ke.lo.pø en sXrø.uwde hæ.r.t
85. dæmmø zøXtø niks æ.ndørs æXælt en ræ.ikdum
86. dør mænt is drø.uX fandendørs
87. di wæX lopt krum - tizen æ.ntum dør hæ.an | di bæ.yXt |

88. iko-X fardakle.in juXi entrumitje
 89. dē bok is dō.utXəgo.n dər en k5.rst mtəslikə
 ook isXəstikt mənks5.rs
 90. zə vərʃi was kər.t ook nilaŋ mərtoXut
 91. cətəzən izətət bestə | mdə sXə.dy.w is moderner |
 92. ənsXətər moXut mī-kə | en jə.gər |
 93. zə.əkɪznər mən hut
 94. ikwe.ət ni wōrikam mət Xə.nzə.kə
 95. en kə.uwə kəldər isXut fart bir
 96. ik məs əsəblut dɪŋkə umantə kumə of antə
 starəkə
 97. ikmōt ɛ.rzər fujer mdəstal krə.ɔ.yjə
 98. mən brø.r was muj
 99. dəmələkbur hədən grō.təstrek
 100. di ka.rəmələk en ka.rnəmələk iʃdanen zyɪr -
 sty:rəm dərme en mī wərām
 101. wə.i zə.uwə dipat folkənəgo.ujə mənɔyɪr
 102. dər val niks fanam tə zəgə - a) hē.i isəkyɪr -
 b) das sikyɪr wərək
 103. hē.i kum nō.ət en mənɔ.təlɔ.t
 104. mitɔ.lijə zə.in vy:rspy.wəndə barəgə - spə.ɔ.ygə
 en ɔ.vərgə.əvə
 105. dərʃjə dərɔp tə də.uwə
 106. tə bo.um hebezə ənstak fandəbrax əfXəvə.rə
 107. jəmōdɔns valən en valŋ (vader V. d. Broek)
 iskumə bəkə.ikə
 108. hē.i is fan ləvə gəkumə mīdən ho.p Xəlt
 109. didər is fan bə.kəhɔ.ut Xəm5.kt
 110. əngətɔ.uwə vrə.u moXut kanənə.jə | mīte
 nɑ.lt kanə |
 111. ikhəp hīr grəɔ.t Xəzə.jt martwas Xm gut sɔ.t
 112. dəm brə.uwər dize.it dadet nɔX tə dy:ris umtə
 bo.uwə
 113. ba.kə - ik ba.k - jə.i bakt - hē.i bakt - bakti -
 wə.i bakə - ik baktə - jə.i baktə - hē.i baktə
 wə.i baktə - wə.i hēbə gəbəkə
 114. bi.jə - ik bi.j - jə.i bi.t - hē.i bi.t - wə.i bi.jə -
 bi.jəwə.i - ik bo.əj - ik həp Xəbo.əjə - bo.jə zə.i
 ɔ.k
 115. tɪzən klə.intji. mər tɪzən fə.intji en mōrən gu.jə
 116. jə kant hīr a.jərə krə.igə optə mart
 117. hē.i het Xəzə.it dɑ.ti anmə zal dɛŋkə
 118. də mæ.it zə.j dɑ.ti. gəlæ.ikhat
 119. dər wə.rə və.ɪfræ.izə
 120. əndərđi ɛ.ikəbo.m ləgə vɛ.lə.ikəls
 121. twɔ.tər zal də.lək gən ko.wəkə - tkouktal
 122. tho.j is nɔXrə.ən - tɪs pas Xəmə.t
 123. — məkəzə mətə dɔ.əjər vanənə.j
 124. dɑ bɔmpɪ zal dər ni bəs kanə grə.əjə en gry.jə
 125. də pəstɔ.r het Xu.jə wə.in
 126. əns ɔ.uwə hɔ.ɔys isofXəbrānt
 127. də mələk lop ɔ.ytətə.yjər vandə kuj
 128. də kəstər lə.yt - ən krə.ɔys - twe.j krə.yzə
 129. də bo.ume vandə krə.ywə.gə bə.ɔ.ygədɔ.r əndər
 də vrə.X | et ləmu.n (= de bomen van een kar)
 | ook bo.uma v. e. kar |
 130. də twe.j mufə kwə.mə nər bə.ytə
 131. zə hebenam bont en blə.uw gəslo.gə
 132. də sɔ.us is wat dən - flə.uw
 133. dəsne.uw ləX dɪk
 134. tɪzən he.ələ tɛ.it Xəle.jə daki gəzi.n hē | en
 e.uwəXhə.it |
 135. ni.uwpo.rɪt wərten gəhe.lə ny.wə stɑ.t
 136. dun - ik dujət - jə.i dujət - hē.i dujət - wə.i dunet
 - jali dunet - zə.i dunet - ik de.jət - jə.i de.jət -
 hē.i de.jət - wə.i de.jənət - jali de.jənət - zə.i of
 zə of zəli of zəle de.jənət - de.j ɪkta(t) - de.
 hē.i et mər - de.jə zə.i etmər
 137. dɔ.uwə - dɔ.upjərək - dɔ.upfənt - də soldɔ.tə
 138. dɔ.rse - hē.i dɔrst - hē.i dɔrstə - hē.i het Xədɔrst
 139. bə.ində - ik bə.in - jə.i bə.int - hē.i bə.int - wə.i
 bə.ində - bə.int hē.i en bə.intji - bont hē.i en
 bontji - ik həp Xəbəndə
 140. Locale landmaten : əmbəndər = 700 ru.j -
 əmarəgə = 600 ruj - 1 pa.rək = 20 ru.j (grootte
 voor tabaksland in Amerongen gebruikelijk) -
 (Een roe is 14 2/7 m2)
 141. Locale waternamen : də amərɔjər en go.jər
 wə.tərŋ (Deze lopen naar de Kromme Rijn) -
 də zə.uwə = een strookje vochtige grond langs de
 Gooier wetering - tɛfelt heet het landschap,
 waarin de Leersumse meren liggen. Dit is een
 landschap met vennen. Vroeger is hier turf gebag-
 gerd ; thans is tɛfelt een natuurreservaat.

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is le.rsam

De inwoners heten le.rsamərs

Geen bijnaam bekend.

Aantal inwoners op 1 januari 1955 : ± 2800 inwoners.

Taaltoestand. De verschillende gedeelten zijn : dorthə.ɔ.yzə - ɔ.vərba.rəX (gedeelte, dat over de heuvelrug ligt) - dən ɛŋ - ət brə.jə vɛ.ər - ət bruk (laag gedeelte) - də ba.rəX - zə.ɔ.ylɛstə.in

Het dialect van Overberg wijkt af van dat van de ander delen. In Overberg spreekt men het dialect van de Gelderse Vallei (De familienamen van dat gedeelte komen in het dorp niet voor). De oude bevolking spreekt het dialect nog, maar de „import” spreekt grotendeels A. B. Deze „import” vormt ongeveer de helft van de bevolking. Het grootste gedeelte hiervan is gepensioneerd. Ook vestigden zich hier zakenlui (deze hebben niet in Leersum hun zaken).

Middelen van bestaan : gemengd bedrijf (landbouw + veeteelt) ; vreemdelingenverkeer (er zijn hier hotels, pensions, enz.). Een aantal arbeiders gaat werken in Zeist, een kleiner aantal in Venendaal.

In Leersum zelf zijn enkele kleine fabriekjes gevestigd nl. een cleaningfabriek, een metaalwarenfabriek, een zuivelfabriek, een speelgoedfabriekje.

115. ja kant hier ...
 117. ...
 118. ...
 119. ...
 120. ...
 121. ...
 122. ...
 123. ...
 124. ...
 125. ...
 126. ...
 127. ...
 128. ...
 129. ...
 130. ...
 131. ...
 132. ...
 133. ...
 134. ...
 135. ...
 136. ...
 137. ...
 138. ...
 139. ...
 140. ...
 141. ...
 142. ...
 143. ...
 144. ...
 145. ...
 146. ...
 147. ...
 148. ...
 149. ...
 150. ...
 151. ...
 152. ...
 153. ...
 154. ...
 155. ...
 156. ...
 157. ...
 158. ...
 159. ...
 160. ...
 161. ...
 162. ...
 163. ...
 164. ...
 165. ...
 166. ...
 167. ...
 168. ...
 169. ...
 170. ...
 171. ...
 172. ...
 173. ...
 174. ...
 175. ...
 176. ...
 177. ...
 178. ...
 179. ...
 180. ...
 181. ...
 182. ...
 183. ...
 184. ...
 185. ...
 186. ...
 187. ...
 188. ...
 189. ...
 190. ...
 191. ...
 192. ...
 193. ...
 194. ...
 195. ...
 196. ...
 197. ...
 198. ...
 199. ...
 200. ...

115. ja kant hier ...
 117. ...
 118. ...
 119. ...
 120. ...
 121. ...
 122. ...
 123. ...
 124. ...
 125. ...
 126. ...
 127. ...
 128. ...
 129. ...
 130. ...
 131. ...
 132. ...
 133. ...
 134. ...
 135. ...
 136. ...
 137. ...
 138. ...
 139. ...
 140. ...
 141. ...
 142. ...
 143. ...
 144. ...
 145. ...
 146. ...
 147. ...
 148. ...
 149. ...
 150. ...
 151. ...
 152. ...
 153. ...
 154. ...
 155. ...
 156. ...
 157. ...
 158. ...
 159. ...
 160. ...
 161. ...
 162. ...
 163. ...
 164. ...
 165. ...
 166. ...
 167. ...
 168. ...
 169. ...
 170. ...
 171. ...
 172. ...
 173. ...
 174. ...
 175. ...
 176. ...
 177. ...
 178. ...
 179. ...
 180. ...
 181. ...
 182. ...
 183. ...
 184. ...
 185. ...
 186. ...
 187. ...
 188. ...
 189. ...
 190. ...
 191. ...
 192. ...
 193. ...
 194. ...
 195. ...
 196. ...
 197. ...
 198. ...
 199. ...
 200. ...

- Zegslieden* : 1. Wijnand van den Broek ; 77 j. ; hier geb. ; landarbeider ; V. en M. van hier ; spreekt altijd Leersums.
 2. Nelis van den Broek ; 51 j. ; hier geb. ; tuinman ; V. en M. van hier ; spreekt altijd Leersums, zoon van 1.
 3. Jacobus van den Broek, 34 j. ; hier geb. ; tuinman, zoon van 1.
 4. Wintje van den Broek ; 48 j. ; hier geb. ; huishoudster, dochter van 1.
 5. Teuntje Hendrika van den Broek ; 36 j. ; hier geb., dochter van 1.
 6. Johannes Versteegh ; 56 j. ; hier geb. ; onderwijzer ; heeft hier altijd gewoond ; V. van hier, M. van Ravenswaag ; spreekt met de Leersummers Leersums.